

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16811/2023
29.11.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Зорице Булајић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Силвио Хорват, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 243/22 од 02.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 29.11.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 243/22 од 02.03.2023. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 243/22 од 02.03.2023. године у преиначујућем делу изреке и предмет **ВРАЋА** том суду на поновно одлучивање о жалби тужене.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду Прр1 16/20 од 22.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд обавезе тужену да на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Београду у предмету Ст 268/2012 исплати тужиљи износ од 100.932,35 динара са законском затезном каматом почев од 17.12.2013. године па до исплате; ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој исплати износ од 9.000,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 243/22 од 02.03.2023. године, ставом првим изреке, одбачена је жалба тужене од 31.03.2022. године изјављена против првостепене пресуде, као недозвољена; ставом другим изреке, преиначена је одлука у ставу првом изреке првостепеног суда тако што је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде имовинске штете проузроковане повредом права на

суђење у разумном року у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Београду у предмету Ст 268/2012 плати износ од 100.932,35 динара са законском затезном каматом од 19.03.2020. године до исплате, док је у преосталом делу одлука у ставу првом изреке исте првостепене пресуде потврђена; ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужена да тужиљи накнади трошкове целог поступка у износу од 88.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате; ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи на основу члана 404. ЗПП.

Тужиља је дала одговор на ревизију тужене.

По оцени Врховног суда испуњени су услови из члана 404. ЗПП за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе по питању одговорности Републике Србије за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа који су без њихове кривице остале неизвршене и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом. Стога је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона парничног поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), па је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из списка предмета и утврђеног чињеничног стања произилази да је решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 2167/18 од 13.11.2018. године, усвојен је приговор тужиље и утврђено да јој је повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 268/12. У образложењу решења, поред осталог наведено је да је стечајни поступак над стечајним дужником „Навип“ АД Београд – Земун отворен решењем Привредног суда у Београду 42 Ст 268/12 од 15.05.2012. године, да је потраживање подносиоца приговора из радног односа и да је признато закључком о листи утврђених потраживања Привредног суда у Београду Ст 268/2012 од 17.12.2013. године и уврштено у први и трећи исплатни ред, те да је решење о банкротству стечајног дужника донето 11.06.2015. године, након чега је стечајни управник започео поступак продаје имовине стечајног дужника. Након отварања стечаја поднет је план реорганизације који повериоци нису усвојили, па је суд одлучио да се поступак настави банкротством дужника. У периоду од 13.08.2012. године до доношења решења о банкротству, дужник је био у поступку реорганизације. У стечајном поступку није било деобе стечајне масе, нити намиривања повериоца стечајног дужника, међу којима је и подносилац захтева. Имајући у виду да подносиоци приговора својим понашањем нису утицали на дужину трајања

поступка, те да је реч о потраживању из радног односа који има велики значај за подносиоца, те да поступак у ком подносиоци приговора остварују своје право траје преко шест година, суд је усвојио приговор подносиоца и утврдио повреду права на суђење у разумном року овде тужили. Закључком о листи утврђених потраживања 14 Ст 268/2012 од 17.12.2013. године, утврђена је листа потраживања поверилаца, а тужили је у стечајном поступку над стечајним дужником признато потраживање у првом исплатном реду на припадајуће порезе и доприносе у износу од 69.581,25 динара, а у трећем исплатном реду признато потраживање припадајућих пореза и доприноса у износу од 100.932,35 динара од којих износа је овде тужили као стечајном повериоцу исплаћен износ од 69.581,25 динара, а преостали је неисплаћен износ од 100.932,35 динара. Према потврди РС АПР од 29.10.2021. године и према извештају Министарства привреде РС од 05.11.2021. године, о власничкој структури капитала „Навип“ АД Београд – Земун, „Навип“ АД Београд је располагао већинским друштвеним капиталом до 25.12.2000. године – према решењу Министарства за привреду и приватизацију у поступку контроле својинске трансформације број 124-1/2000-23 од 02.11.2001. године којим решењем је поступак својинске трансформације (приватизације) „Навип“ АД из Београда окончан. Решењем Агенције за привредне регистре у Београду бр. БД27649/2005 од 09.06.2005. године, то друштво је преведено у Регистар привредних субјеката под пуним пословним именом „Навип“ Акционарско друштво за производњу и промет пића Београд, Земун, Симе Шолаје 7, матични број 07461305, и истим решењем као оснивач регистрован је: акцијски капитал удео: 100%.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужбени захтев тужиле није основан јер тужила није доказала да је стечајни дужник предузеће са већинским државним, односно друштвеним капиталом у време настанка спорног потраживања, па је одлучио као у изреци пресуде.

Другостепени суд је заузео правни став да је првостепени суд на основу утврђеног чињеничног стања погрешно применио материјално право, па је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиле, са образложењем да је потраживање стечајног повериоца, овде тужиле, настало у време док је овде тужена била већински власник сада стечајног дужника „Навип“ АД Београд – Земун.

По оцени Врховног суда због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда, чињенично стање је остало непотпуно утврђено. Наиме, за постојање објективне одговорности државе за накнаду штете изазване повредом права на суђење у разумном року, битна чињеница је да је у време настанка потраживања из радног односа стечајни дужник било предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом. Та чињеница није утврђена од стране другостепеног суда, нити је утврђено да ли је држава продала свој део капитала приватним лицима пре или после настанка тужилиног потраживања, јер чињеница да је држава продала капитал, након настанка тужилиног потраживања из радног односа, не може да је ослободи од извршења обавезе, јер је била дужна да осигура да нови власник изврши преузете обавезе из радног односа. Иако стечајни дужник више није субјект којим управља држава, релевантно је да ли су потраживања из радног односа настала пре него што је извршена продаја државног или друштвеног капитала.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по изнетим примедбама овог суда, тако што ће употпунити чињенично стање и утврдити чињенице када је потраживање тужиле из радног односа, које је признато у стечајном поступку настало, пре или након продаје друштвеног капитала стечајног дужника, од чега зависи и правилна примена материјалног права приликом доношења одлуке у овој правној ствари.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Применом члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци решења.

**Председник већа-судија,
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**